Teorie her 1

Rostislav Staněk

February 16, 2014

Podmínky ukončení předmětu

- Přednášky:
  - Popis hry a způsoby nalezení rovnováhy
  - Ekonomické aplikace
  - V průběhu výkladu se ptejte
- Cvičení:
  - Příklady založené na představených aplikacích
  - Nesmíte být líní přemýšlet

Hodnocení

- Domácí úkoly 30%
- Průběžný test 20%
- Závěrečný test 50%

Teorie her

- Způsob, jak modelovat situace, kdy dochází ke vzájemným interakcím mezi aktéry
- Aplikace
  - Ekonomie: Konkurence firem, Aukce, Reputace a reklama, Vysvětlení sociálních norem
  - Politologie a právo: Volby, Odpovědnost za škodu
  - Biologie: Sexuální a predátorské chování
- Co teorie her umí?
  - Vysvětlení chování jedinců ve vzájemných interakcích
  - Predikce může být obtížná (preference, více rovnováh)
  - Experimentální testování

Teorie her II

Lze modelovat různé druhy interakcí

- Strategické a extenzivní hry
- Hry s dokonalými a nedokonalými informacemi
- Kooperativní a nekooperativní hry

Historie

- John von Neumann, Oskar Morgenstern 1944
- John Nash 1950
- John C. Harsanyi, R. Selten, R. Aumann ...

Hra a její řešení

Hra je popis strategické interakce, který specifikuje akce, které hráči mohou hrát, a jejich zájmy. Řešení hry specifikuje výsledky hry, které mohou nastat.

Strategická a hra se skládá z

- množiny hráčů
- množiny akcí každého hráče
- preferencí každého hráče definovaných nad množinou profilů akcí

Značení

- a je profil akcí při němž každý hráč i hraje akci a_i; tj. $a = (a_1, a_2, ..., a_n)$
- (a_i', a_{-i}) je profil akcí při němž hráč i hraje akci a_i' a každý hráč j kromě hráče i hraje a_j (index $-i$ tedy znamená všichni kromě hráče i)
- $u_i(a)$ značí výplatu hráče i při profilu akcí a

Racionalita a preference

Předpokládáme, že hráči jsou racionální.

- Hráči mají preference ohledně profilů akcí, tzn. umí srovnat jakékoliv dva výsledky hry (úplnost).
- Preference jsou tranzitivní, tzn. $(A \succ B) \wedge (B \succ C) \Rightarrow (A \succ C)$
- Preference můžeme definovat pomocí výplatní (užitkové funkce).
  - $A \succ B \succ C \Rightarrow u_i(A) > u_i(B) > u_i(C)$
  - Výplatní funkce je ordinální

Racionální hráči si vybírají nejpreferovanější variantu z dostupných možností. Tzn. maximalizují svou výplatní funkci při daných omezeních.

Věžňovo dilema

- Hráči jsou dva podezřelí 1 a 2.
- Každý hráč má na výběr akce zradit, spolupracovat zkráceně D,C
- Preference podezřelého 1 jsou $(D, C) \succ (C, C) \succ (D, D) \succ (C, D)$, kde např. (D, C) znamená, že hráč 1 zradí zatímco hráč 2 spolupracuje. Preference podezřelého 2 jsou $(C, D) \succ (C, C) \succ (D, D) \succ (D, C)$.

	D	C
D	1,1	3,0
C	0,3	2,2

Table: Věžňovo dilema

Bach nebo Stravinsky, Bitva pohlaví

	B	S
B	2,1	0,0
S	0,0	1,2

Table: Bitva pohlaví

Lov jelena

	S	H
S	2,2	0,1
H	1,0	1,1

Table: Lov jelena

Hlava nebo orel

	T	H
T	1,-1	-1,1
H	-1,1	1,-1

Table: Hlava nebo orel

Nashova rovnováha: definice

Profil akcí a^* strategické hry je Nashovou rovnováhou, pokud pro každého hráče i a každou jeho akci a_i platí $u_i(a^*) \geq u_i(a_i, a^*_{-i})$.

Nashova rovnováha představuje situaci, kdy si žádný hráč nemůže polepšit jednostrannou změnou strategie.

Striktní Nashova rovnováha $u_i(a^*) > u_i(a_i, a^*_{-i})$

Nashova rovnováha: interpretace

- Každý hráč si volí akci, která mu přináší nejvyšší výplatu při daných přesvědčeních ohledně akcí ostatních hráčů.
- Přesvědčení každého hráče o akcích, které budou hrát ostatní jsou správná.

Dvě možné interpretace dle toho jak se tvoří očekávání o akcích ostatních hráčů

- Hráči se zvykem, opakováním, evolučním procesem dostali do Nashovy rovnováhy
- Hráči jsou neomezeně racionální

Optimální odpověď

Jiný způsob nalezení Nashovy rovnováhy

Optimální odpověď hráče i označíme jako B_i a definujeme jako $B_i(a_{-i}) = \{a_i \in A_i : u_i(a_i, a_{-i}) \geqq u_i(a_i^{'}, a_{-i}) \forall a_i \in A_i\}$

Profil akcí a^* je Nashovou rovnováhou právě tehdy, když akce každého hráče je optimální odpovědí na akce ostatních hráčů. Tedy $a_i^* \in B_i(a_{-i}^*), \forall i$

Optimální odpověď - příklad

	L	C	R
T	$1,2^*$	$2^*,1$	$1^*,0$
M	$2^*,1^*$	$0,1^*$	$0,0$
B	$0,1$	$0,0$	$1^*,2^*$

Dominované a dominující akce

Při hledání Nashovy rovnováhy si můžeme ulehčit situaci pomocí konceptu striktně dominovaných akcí.

Akce $a_i^{'}$ striktně dominuje akci $a_i^{''}$, pokud přináší vyšší výplatu bez ohledu na to, jaké akce hrají ostatní hráči, tj. $u_i(a_i^{'}, a_-i) > u_i(a_i^{''}, a_-i), \forall a_{-i}$. $a_i^{''}$ je striktně dominovaná akce

Striktně dominovaná akce nemůže nikdy být optimální odpovědí a nemůže být v profilu akcí tvořící Nashovu rovnováhu. Pozor, neplatí pro slabě dominované akce. Přesto se někdy předpokládá, že hráči nehrají slabě dominované akce.

Dominované a dominující akce - příklad: Beauty contest

Zvolte číslo od 0 do 100. Z vybraných čísel se spočítá průměr. Kdo bude nejblíže $\frac{2}{3}$ průměru vyhrává.

Dominované a dominující akce - příklad: Beauty contest

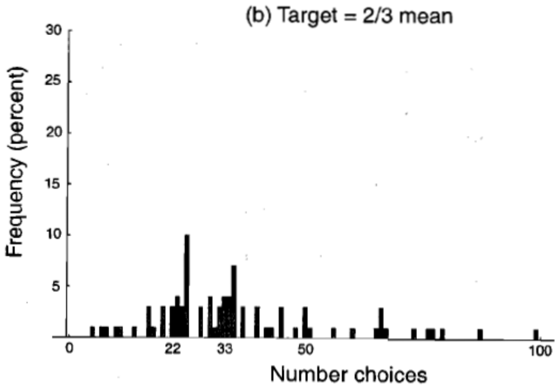

Figure 5.1. *Beauty contest choices. Sources: Based on data from Nagel (1999) and Camerer, Ho, and Weigelt (unpublished).*

Symetrické hry

Symetrické hry slouží k modelování her identických hráčů

Strategická hra o dvou hráčích je symetrická, pokud množina akcí je stejná a preference hráčů jsou reprezentovány výplatní funkcí pro niž platí $u_1(a_1, a_2) = u_2(a_2, a_1)$, $\forall (a_1, a_2)$

	B	S
B	x,x	z,w
S	w,z	y,y

Table: Symetrická hra

Cournotův model oligopolu

- Stejný výrobek je vyráběn n firmami. Firmy mohou určovat vyráběné množství q_i. Náklady dány funkcí $C_i(q_i)$
- $P(Q)$ inverzní poptávková funkce a cena je dána rovnicí $P(q_1 + q_2 + ... + q_n)$
- Zisk firmy i je $\pi_i = q_i P(q_1 + q_2 + ... + q_n) - C_i(q_i)$

Jak vypadá řešení pro případ dvou firem s konstantními náklady a lineární inverzní poptávkovou funkcí $P = \alpha - Q$?